વિક્રમ સંવત-૨૦૩૬, શ્રાવણ સુદ-૧૦, ગુરુવાર, તા. ૨૧-૮-૧૯૮૦
વચનામૃત-૨૧૬, ૨૧૭. પ્રવચન નં. ૧૪

જો વાસ્તવમેં સંસારસે થક ગયા હૈ ઉસીકો સમ્યગ્દર્શન પ્રગટ હોતા હૈ. વસ્તુકી મહિમા બરાબર ખ્યાલમેં આ જાને પર વહ સંસારસે ઈતના થક જાતા હૈ કિ 'મુજે કુછ ભી નહીં ચાહિયે, એક નિજ આત્મદ્રવ્ય હી ચાહિયે' ઐસી દઢતા કરકે બસ 'દ્રવ્ય સો હી મૈં હૂં' ઐસે ભાવરૂપ પરિણમિત હો જાતા હૈ, અન્ય સબ નિકાલ દેતા હૈ.

દૃષ્ટિ એક ભી ભેદકો સ્વીકાર નહીં કરતી. શાશ્વત દ્રવ્ય પર સ્થિર હુયી દૃષ્ટિ યહ દેખને નહીં બૈઠતી કિ 'મુજે સમ્યગ્દર્શન યા કેવલજ્ઞાન હુઆ યા નહીં'. ઉસે-દ્રવ્યદૃષ્ટિવાન જીવકો-ખબર હૈ કિ અનંત કાલમેં અનંત જીવોંને ઈસ પ્રકાર દ્રવ્ય પર દૃષ્ટિ જમાકર અનંત વિભૂતિ પ્રગટ કી હૈ. દ્રવ્યદૃષ્ટિ હોને પર દ્રવ્યમેં જો-જો હો વહ પ્રગટ હોતા હી હૈ; તથાપિ 'મુજે સમ્યગ્દર્શન હુઆ, મુજે અનુભૂતિ હુઈ' ઈસ પ્રકાર દૃષ્ટિ પર્યાયમેં ચિપકતી નહીં હૈ. વહ તો પ્રારંભસે પૂર્ણતા તક, સબકો નિકાલકર, દ્રવ્ય પર હી જમી રહતી હૈ. કિસી ભી પ્રકારકી આશા બિના બિલકુલ નિસ્પૃહભાવસે હી દૃષ્ટિ પ્રગટ હોતી હૈ. ૨૧૬.

વચનામૃત. ૨૧૬, ૨૧૬. ૨૦૦ ચલ ગયા હૈ. કિસીને યહાં લિખા હૈ. '**જો વાસ્તવમેં સંસારસે થક ગયા હૈ...**' સર્વાર્થસિદ્ધિકા અવતાર કરનેમેં થકાન લગી હો, ઐસી અંદર વ્યવહાર પ્રતીતિ હુઈ હો કિ અનંત કાલમેં અનંત અવતાર નર્ક, નિગોદ આદિકે અનંત કિયે ઔર અભી ભી યદિ આત્માકા જ્ઞાન ન હુઆ તો જન્મ-મરણ ચૌરાસીકા ચક્કર મિટેગા નહીં. '**વાસ્તવમેં થક ગયા હૈ...**' પૂરા સંસાર. વિકલ્પસે, વિકલ્પસે ભી થક ગયા હો. ક્યોંકિ વિકલ્પ હૈ વહ ભી દુઃખ ઔર રાગ હૈ. આહાહા..! '**ઉસીકો સમ્યગ્દર્શન પ્રગટ હોતા હૈ.**' યહ શર્ત. '**વાસ્તવમેં સંસારસે થક ગયા હૈ, ઉસીકો સમ્યગ્દર્શન પ્રગટ હોતા હૈ.**' અંતર આનંદકા કંદ પ્રભુ, સર્વ સંસારકી કલ્પનાજાલમેંસે રુચિ હટકર, રુચિ અંદરમેં જમ જાય, તબ આનંદકી દશાકા અનુભવ હો, તબ સમ્યગ્દર્શન પ્રગટ હોતા હૈ. આહાહા..! સંસારકી કોઈ ભી વાસના, બડી સમૃદ્ધિ, કુટુંબ કબીલા, ઇચ્છત, પ્રસિદ્ધિ, માન-સન્માન, ઉસમેં કોઈ ભી બાત અંદર

રહ ગયી તો સંસારકી થકાન લગી નહીં. આહાહા..! સંસારકા... વાસ્તવમેં કહા ન?

ઐસે તો બાહરસે સંસાર છોડકર અનંત બાર સાધુ હુઆ હૈ, લેકિન વહ સંસાર નહીં હૈ. સંસાર તો અંદરમેં સંસરણ ઈતિ સંસારઃ. સંસાર, કોઈ આત્માકી પર્યાયકો છોડકર બાહરમેં નહીં રહતા. અંતરમેં જો ચૌરાસી લાખ યોનિકા બીજ મિથ્યાત્વ આદિ, ઉસસે જબતક અંદરમેં થકાન ન લગે તો અંતરમેં નહીં ઉતર સકતા. આહાહા..! યહ શર્ત.

'**વાસ્તવમેં સંસારસે થક ગયા હૈ...**' થકાન લગી હૈ, અંદર દુઃખ લગતા હૈ. વહ અંતર આનંદકી ખોજ કરતા હૈ. જિસકો વિકલ્પ આદિ દુઃખ લગે, સંસાર વિકલ્પ ભી સંસાર હૈ. આહાહા..! ક્યોંકિ વહ દુઃખ હૈ, વહ સંસાર હૈ. ઉસસે થકાન લગે વહ અંતરમેં જાકર સમ્યગ્દર્શન પ્રગટ કર સકે. આહાહા..! યહ શર્ત. '**વસ્તુકી મહિમા બરાબર ખ્યાલમેં આ જાને પર...**' વસ્તુ ભગવાન આત્મા ક્યા ચીજ હૈ, યહ ખ્યાલમેં આ જાને પર '**વહ સંસારસે ઈતના અધિક થક જાતા હૈ...**' આહાહા..! ક્યા કહા? '**વસ્તુકી મહિમા બરાબર ખ્યાલમેં આ જાને પર...**' ચૈતન્યપ્રભુ અનંત આનંદ ઔર અનંત જ્ઞાનાદિ અનંત ગુણકા ખજાના, પરમાત્મસ્વરૂપ આત્મા.. આહાહા..! ઈસકી જિસકો મહિમા ખ્યાલમેં આ જાય... આહાહા..! તબ સંસારસે ઈતના અધિક થક જાતા હૈ કિ '**મુજે કુછ ભી નહીં ચાહિયે,...**' માન, સન્માન, દુનિયાકી પ્રશંસા, દુનિયામેં મૈં દૂસરોંસે અધિક હૂં, ઐસા એક અભિમાન અંદર હૈ, પ્રભુ! બહુત સૂક્ષ્મ બાત હૈ. આહાહા..!

સંસારી પ્રાણીકી ચીજ દેખકર ઉસમેં કુછ ભી અપનેમેં ગહરાઈમેં અધિકતા અપની લગે ઔર પરકી અધિકતા ન લગે. પરવસ્તુ દુઃખરૂપ હી હૈ. મૈં ઉસસે ભિન્ન આનંદ અધિક હૂં. આહાહા..! ઐસા અંતર ભાવમેં પુણ્યકે વિકલ્પસે ભી થકકર... ક્યોંકિ અશુભભાવકા ભી અભ્યાસ અનંત કાલકા હૈ, ઐસે શુભભાવકા ભી અભ્યાસ પ્રભુ! અનંત કાલકા હૈ. અનંત કાલકા હૈ. નૌંવી ગ્રૈવેયક અનંત બાર ઉત્પન્ન હુઆ હૈ. વહ શુભભાવકા અભ્યાસ તો અનંત કાલકા હૈ. ઉસસે ભી થક જાય. આહાહા..! કઠિન બાત હૈ.

'**ઈતના અધિક થક જાતા હૈ કિ 'મુજે કુછ ભી નહીં ચાહિયે, એક નિજ આત્મદ્રવ્ય હી ચાહિયે'...**' ભગવાન આત્મા ચૈતન્યરત્ન અમૂલ્ય રત્ન, જિસકી કોઈ કિમત નહીં, જિસકા મોલ નહીં ઐસી કોઈ ચીજ મૈં અંદર હૂં, ઐસા જિસકો ખ્યાલમેં આતા હૈ, '**એક નિજ આત્મદ્રવ્ય હી ચાહિયે**' મુજે તો એક આત્મદ્રવ્ય હો. પર્યાય ભી નહીં. આહાહા..! ભગવાન આત્મદ્રવ્ય જો ત્રિકાલી પરમાત્મસ્વરૂપ અનંત આનંદકે

સ્વભાવસે ભરા પડા પ્રભુ, ઐસી ચીજકી મહિમા આકર, યહી એક મુજે ચાહિયે, **'ઐસી દઢતા કરકે બસ 'દ્રવ્ય સો હી મૈં હૂં'...'** ઓહો..! રાગ તો નહીં, પર્યાય ભી નહીં. પર્યાય તો માનતી હૈ. **'દ્રવ્ય સો હી મૈં હૂં'** યહ દ્રવ્ય નહીં માનતા હૈ. દ્રવ્ય તો ધ્રુવ હૈ. આહાહા..! પર્યાયમેં એસી થકાન લગે કિ પર્યાયમેં ઐસા લગે કિ યહ દ્રવ્ય હૈ વહી મૈં હૂં. આહાહા..! કોઈ વિકલ્પમાત્ર મેરી ચીજ નહીં. દુનિયામેં ઇચ્છિત મિલે યા અધિકતા હો, વહ કોઈ વસ્તુ નહીં હૈ, પ્રભુ! આહાહા..!

સાતવીં નર્કકા નારકી, અરે..! પ્રભુને તો વહાં તક કહા ન, કુંદકુંદાચાર્યને, કોઈ મહામુનિ સમકિતી આનંદમેં થે, કોઈ સહજ ઐસા દોષ લગ ગયા કિ અસુરકુમારકા બંધન હો ગયા. ઓહોહો..! ફિર ભી અંદરમેં ખટક બહુત હૈ. આહાહા..! છદ્મસ્થ હૈ, અંતર પ્રેમકા પ્યાલા ફટ ગયા હૈ. આહા..! તો ભી કોઈ કારણસે અંદરમેં સહજ કોઈ ચારિત્રકા દોષ, હાં! શ્રદ્ધાકા નહીં, થોડા ચારિત્રકા દોષ લગે તો અસુરમેં ઉત્પન્ન હોતા હૈ ન. છઠ્ઠી ગાથામેં કહા ન. પ્રવચનસાર. એક ઓર પ્રભુ ઐસા કહે કિ સમ્યગ્દૃષ્ટિ તો વૈમાનિક દેવમેં હી ઉત્પન્ન હો, મનુષ્ય હાં મનુષ્ય, નારકી ... પરંતુ મનુષ્ય સમકિતી તો વૈમાનિક દેવમેં હી ઉત્પન્ન હોતે હૈં. સ્ત્રીપને નહીં, ભવનપતિ, વ્યંતર, જ્યોતિષમેં નહીં. આહાહા..! દૂસરી ઓર સ્વયં ઐસા કહે, ભગવાન કુંદકુંદાચાર્ય સ્વયં કહે, દુનિયાકો વિરોધ લગે. વિરોધ નહીં હૈ, પ્રભુ! ઉન્હોંને જગતકો દેખ લિયા હૈ. પંચમકાલ હૈ, અંદર મહા ઉગ્ર પુરુષાર્થસે આગે બઢા હૈ, લેકિન ઉસમેં કહીં કુછ ઐસા ભાવમેં રહ જાય તો કોઈ અસુરકુમારમેં ઉત્પન્ન હો જાય, પરંતુ હમ કહતે હૈં કિ વહાંસે નિર્વાણ પ્રાપ્ત હોગા. અંતરમેં થક ગયા હૈ. અંદર કોઈ પ્રમાદસે ઐસા કોઈ ભાવ આ ગયા કિ અસુરકુમારકા આયુષ્ય બંધ ગયા. આહાહા..! વહ તો મિથ્યાત્વમેં બંધતા હૈ. ચારિત્રદોષ તો કોઈ અનંતવે ભાગમેં નહીં હૈ. મિથ્યાત્વકા દોષ તો બડા મુખ્ય દોષ યહ હૈ. અનંત સંસારકા કારણ હી મિથ્યાત્વ હૈ. આહા..!

મિથ્યાત્વ ગયા ઔર સમકિત એવં મુનિ હુઆ, તો ભી ભગવાન કુંદકુંદાચાર્યકો ઐસા લગા કિ કોઈ ઐસા સાધુ હોગા, કદાચિત્ કોઈ અસુરકુમારમેં જાયેગા. આહાહા..! ગજબ બાત! પંચમકાલ હૈ. પરંતુ સમ્યગ્દર્શન લેકર તો નહીં જાયેગા. ભલે ઉત્પન્ન હોગા પહલે મિથ્યાત્વમેં, બાદમેં વહાં સમ્યગ્દર્શન પાયેગા. અસુરકુમારમેં ભી. જૈસે સાતવીં નર્કમેં જાનેવાલા સબ મિથ્યાદૃષ્ટિ હી જાતે હૈં ઔર નિકલતે વક્ત મિથ્યાદૃષ્ટિ હી નિકલતે હૈં. બીચકે કાલમેં કોઈ સમકિત પ્રાપ્ત કરતે હૈં. કોઈ, અસંખ્ય જીવમેંસે કોઈ. અસંખ્યમેંસે કોઈ અસંખ્યવે ભાગમેં. આહાહા..! તો ઉસકા ભી ખ્યાલ કરકે ભગવાનને કહા કિ મિથ્યાત્વ લેકર ગયા ઔર ફિર મિથ્યાત્વ લેકર નિકલેગા. ભલે

બીચમેં સમ્યગ્દર્શન, અનુભવ હો જાયેગા.

યહાં તો યહ કહતે હૈં કિ થોડી ભી થકાન ન લગે ઔર કહીં ભી સંસારકે કોઈ ભી વિકલ્પમેં મીઠાસ રહ જાય, કોઈ ચિંતામેં, કોઈ વિકલ્પમેં.. આહાહા..! તો ઉસે આત્મદ્રવ્યકી ચાહિયે ઐસી દઢતા નહીં આતી. યહાં તો આત્મદ્રવ્ય હી ચાહિયે. આત્મદ્રવ્ય હી. હી લિયા હૈ. એકાંત. એકાંત યહ હૈ. દૂસરા નહીં, યહી અનેકાંત હૈ. આત્મદ્રવ્ય ભી ચાહિયે ઔર રાગ ભી ચાહિયે, યહ અનેકાંત નહીં. આહાહા..! લોગ ઐસા કહતે હૈં કિ નિશ્ચય ભી હો ઔર વ્યવહાર ભી હો, યહ અનેકાંત હૈ. ઐસા નહીં હૈ. નિશ્ચય હૈ વહી લાભકારક હૈ, વ્યવહાર લાભકારક થોડા ભી નહીં. ઉસકા નામ અનેકાંત હૈ.

યહાં ભી વહી કહતે હૈં, '**ઐસી દઢતા કરકે બસ 'દ્રવ્ય સો હી મૈં હૂં'...**' આહાહા..! માનતી હૈ પર્યાય, પરંતુ માનતી હૈ કિ મૈં દ્રવ્ય હૂં. આહાહા..! ગજબ બાત હૈ! દ્રવ્યકા કભી અભ્યાસ નહીં કિયા. દ્રવ્ય ક્યા ચીજ હૈ અંદર? આહાહા..! યહ કહતે હૈં, એક આત્મદ્રવ્ય હી ચાહિયે. એકાંત કહા. '**ઐસી દઢતા કરકે બસ 'દ્રવ્ય સો હી મૈં હૂં'...**' આહા..! ભગવાન આત્મા અનંત ચૈતન્ય રત્નાકર દેવ, અનંત ચૈતન્ય રત્નાકર દેવકી પ્રતીતિ, અનુભવમેં પ્રતીતિ, માત્ર અકેલી પ્રતીતિ નહીં. ઉસકા આનંદકે અનુભવમેં પ્રતીતિ કિ યહ આત્મા આનંદમય હૈ પૂરા આત્મા પૂર્ણ અખંડ અભેદ ચીજ હૈ, ઐસી પ્રતીતિ દ્રવ્ય સો હી મૈં હૂં, બસ. આહાહા..! બાકી કોઈ ચીજ મુજે નહીં ચાહિયે. ઓહોહો..!

'**ઐસે ભાવરૂપ પરિણમિત હો જાતા હૈ,...**' દ્રવ્ય સો હી મૈં હૈ. (ઉસમેં) તો પરિણમન નહીં હૈ. દ્રવ્ય સો હી મૈં હૂં, ઐસા પરિણમન પર્યાયમેં હોતા હૈ. આહાહા..! ભાવરૂપ પરિણમન. અંતરકી નિર્વિકલ્પ દશા-પર્યાય. નિર્વિકલ્પ ચીજ હૈ, ઉસકી નિર્વિકલ્પ દશામેં વહ પ્રતીતિ ઔર અનુભવ હોતા હૈ તો ભાવરૂપ પરિણમિત હો જાતા હૈ. ભાવરૂપ પરિણમિત હો જાતા હૈ. જૈસા દ્રવ્ય હૈ ઐસા હી પરિણમન હો જાતા હૈ. ઉસકા નામ સમ્યગ્દર્શન હૈ. આહાહા..! '**અન્ય સબ નિકાલ દેતા હૈ.**' આહાહા..! કોઈ ભી વિકલ્પ છોડ દેતા હૈ. મેરે લાભકી ચીજ નહીં, વહ નુકસાનકી ચીજ હૈ. આહાહા..! થોડી સૂક્ષ્મ બાત હૈ. અપને સિવા કોઈ ભી પરદ્રવ્યકી, પંચ પરમેષ્ઠીકી કલ્પના, ભક્તિકા વિકલ્પ... આહાહા..! વહ સબ નિકાલ દેતા હૈ. દૃષ્ટિમેંસે નિકાલ દેતા હૈ, અસ્થિરતામેં આ જાતા હૈ. અસ્થિરતામેં આ જાઓ, લેકિન દૃષ્ટિમેંસે નિકાલ દેતા હૈ.

'**દૃષ્ટિ એક ભી ભેદકો સ્વીકાર નહીં કરતી.**' દૃષ્ટિ-સમ્યગ્દૃષ્ટિ એક ભી ભેદકો

સ્વીકાર નહીં કરતી. પરકા તો સ્વીકાર કરતી નહીં.. આહાહા..! યહ બહિનકી વાણી. અનુભવમેંસે બોલકર નિકલી હૈ. આહાહા..! આયે નહીં. ઈસ વક્ત નહીં આતે હૈં, કમજોરી હૈ ન. '**દષ્ટિ એક ભી ભેદકો સ્વીકાર નહીં કરતી.**' પરકા તો સ્વીકાર નહીં કરતી, મુજે લાભદાયક હૈ, ઐસે. પરદ્રવ્ય મુજે લાભદાયક હૈ ઐસા સ્વીકાર તો હૈ નહીં, પરંતુ દ્રવ્ય ઔર ગુણ, ઐસે ભેદકા ભી સ્વીકાર નહીં કરતી. આહાહા..! દષ્ટિ તો અભેદકા સ્વીકાર કરતી હૈ. અકેલા ચિદાનંદ ભગવાન પ્રભુ, ગુણ ઔર ગુણીકી એકતા ઈસકો હી દષ્ટિમેં (સ્વીકારતી હૈ). દષ્ટિ હૈ પર્યાય, દષ્ટિ હૈ અવસ્થા, લેકિન વહ સ્વીકાર પૂર્ણકા કરતી હૈ. આહાહા..! ઉસ પર્યાયકી કિમત કિતની હોગી! લોગોંકો અંદરકી પ્રતીતિ-શ્રદ્ધાકી કિમત નહીં હૈ. કુછ આચરણ કરે, ફલાના છોડે, યહ છોડા, બ્રહ્મચર્ય લે લિયા, બાહરસે કુછ છોડ દિયા તો કિમત હો જાય. આહાહા..!

યહાં કહતે હૈં, '**દષ્ટિ એક ભી ભેદકો સ્વીકાર નહીં કરતી. શાશ્વત દ્રવ્ય પર સ્થિર હુઈ...**' આહાહા..! ધ્રુવ શાશ્વત પદાર્થ ભગવાન, ઉસ પર દષ્ટિ સ્થિર હુઈ.. આહાહા..! '**યહ દેખને નહીં બૈઠતી...**' '**દષ્ટિ શાશ્વત દ્રવ્ય પર સ્થિર હુઈ...**' ધ્રુવ પર સ્થિર હુઈ, વહ દષ્ટિ ઐસા દેખતી નહીં.. ક્યા? '**યહ દેખને નહીં બૈઠતી કિ 'મુજે સમ્યગ્દર્શન યા કેવલજ્ઞાન હુઆ યા નહીં.'** પર્યાય પર લક્ષ્ય કરતી નહીં. જ્ઞાન હો જાતા હૈ, લેકિન દષ્ટિ બદલતી નહીં. આહાહા..! ઐસી સૂક્ષ્મ બાત હૈ. લોગોંકો બાહરકી થોડી ક્રિયા હો, આચરણ હો તો ઠાટ-બાટ લગે, કુછ ત્યાગ કિયા, કુછ ધર્મ કરતે હૈં ઐસા લગે. આહાહા..!

યહાં તો કહતે હૈં, વિકલ્પમાત્રસે થકકર અંતર દષ્ટિ દ્રવ્ય પર હુઈ તો વહ દષ્ટિ ભેદકો સ્વીકાર નહીં કરતી, પરકો તો સ્વીકાર નહીં કરતી, ભેદકો ભી સ્વીકાર નહીં કરતી. આહાહા..! ભેદ હૈ. ભગવાન આત્મામેં અનંત ગુણકા ભેદ હૈ. લેકિન વહ ભેદકો સ્વીકાર નહીં કરતી. અભેદ પર દષ્ટિ (સ્થિર હો ગઈ હૈ). આહાહા..! દષ્ટાંત દિયા થા ન? મેરી માં, મેરી માં. છોટી લડકી માંકી અંગૂલીસે છૂટ જાય. આઠ સાલકી યા છ સાલકી હો, પોલીસ પૂછે તો એક હી કહે. હમને સુના હૈ, પોરબંદર. છોટી લડકી વહાં ગુમ હો ગયી. અપાસરાકે પીછે. પુલીસ આયી, પૂછે, કુછ ભી પૂછે, લેકિન મેરી માં, મેરી માં. બસ, એક હી બાત. ઐસે સમકિતીકો એક મેરા દ્રવ્ય, ઐસી એક હી બાત હૈ. આહાહા..! દુનિયા માનો, ન માનો ઔર દુનિયા અજ્ઞાનકી ભી મહિમા કરતી હૈ. હાથીકે હોદ્દે પર બિઠાયે તો ભી ઉસે શંકા નહીં હોતી કિ મિથ્યાદષ્ટિકો યહ? ઔર મૈં... મેરે પાસ સબ હૈ. આહાહા..! મેરે પાસ સબ હૈ, મુજે કુછ નહીં ચાહિયે. આહાહા..!

અતીન્દ્રિય આનંદરત્નકા ખજાના મિલ ગયા. આહાહા..! અતીન્દ્રિય આનંદ હીરા, અનંત હીરાકા ખજાના મિલ ગયા. ઉસકે આગે ભેદકા ભી દિખાવા નહીં. ભેદકો ભી દૃષ્ટિ નહીં દેખતી. આહાહા..! મુજે સમ્યગ્દર્શન હુઆ કિ નહીં, ઉસ પર જોર નહીં હૈ. ખ્યાલ આ જાય કિ અનુભવ હો ગયા. લેકિન ઉસ પર જોર નહીં હૈ. સમજમેં આયા? જોર દ્રવ્ય પર એકાકાર હૈ. મેરી માં, મેરી માં, મેરી માં વહ હૈ. આહાહા..!

ભગવન્! દ્રવ્ય ઔર પર્યાયમેં ભી બડા ભેદ હૈ. દ્રવ્ય ઉતના શક્તિવંત હૈ કિ સાક્ષાત્ પરમાત્મા હૈ. આહાહા..! સાક્ષાત્ પરમાત્મા હૈ, તો પર્યાયમેં પરમાત્મા હોતા હૈ. ક્યા કહતે હૈં? એનલાર્જ. એનલાર્જ કહતે હૈં ન? છોટા હાથી હો વહ (બડા હો જાતા હૈ). યહ તો ક્ષેત્ર છોટા હૈ, ભાવ છોટા નહીં હૈ. ભાવ-ઈતની શક્તિ હૈ કિ ઉસકો એનલાર્જ કરે, એકાકાર હો તો કેવલજ્ઞાન પ્રાપ્ત હો જાયગા. આહાહા..! બાત રુખી લગે. કુછ કરના હો તો ઉસે (લગે કુછ કિયા). ક્યોંકિ કરનેકા અભ્યાસ અનાદિસે હો ગયા હૈ. કરના ઐસા અભ્યાસ હો ગયા હૈ. ઔર કરના વહ તો મિથ્યાત્વ હૈ. રાગકા કરના ઔર દેહકી ક્રિયા મેરેસે હોતી હૈ, ઐસી માન્યતા સબ મિથ્યાત્વ હૈ. આહાહા..! લેકિન અનાદિકા અભ્યાસ હો ગયા હૈ. ઉસસે છૂટના મહા પુરુષાર્થ દ્રવ્યકા હોતા હૈ ઔર દ્રવ્ય ચમત્કારિક ચીજકી કિમત ઔર મહિમા આ જાતી હૈ, તબ યહ બાહરકી મહિમા છૂટ જાતી હૈ. આહાહા..! ઐસા ધર્મ.

મુજે સમ્યગ્દર્શન હુઆ કિ નહીં, ઉસકા ભી ખ્યાલ નહીં કરતી. ખ્યાલ જ્ઞાનમેં આ જાય, ફિર ભી દૃષ્ટિ બદલતી નહીં. દૃષ્ટિમેં દૌલત એક ભગવાન હી રહે. પૂર્ણાનંદકા નાથ ઉસકી દૃષ્ટિમેં તિરતા હૈ. આહાહા..! યહાં તો કેવલજ્ઞાન હુઆ યા નહીં, ... ખલાસ હો ગયા. આહાહા..! દૃષ્ટિ હી નહીં સ્વીકારતી, ઐસા કહતે હૈં. કેવલજ્ઞાન હુઆ તો ભી દૃષ્ટિકો ઉસકી વિશેષતા નહીં હૈ. ક્યોંકિ દૃષ્ટિમેં તો ઐસા કેવલજ્ઞાન, અનંત કેવલજ્ઞાન, અનંત સાદિઅનંત કેવલજ્ઞાનકી પર્યાય એક જ્ઞાનગુણમેં પડી હૈ. કેવલજ્ઞાન તો એક સમયકી સ્થિતિ હૈ. ઐસા સાદિઅનંત કેવલજ્ઞાન. આહાહા..! ઉત્પન્ન હુઆ બાદમેં ભવિષ્યમેં અનંત કાલ રહેગા. કભી અંત નહીં. ઐસી પર્યાયકા પિંડ જ્ઞાનગુણ હૈ. જૈસે એક ગુણ ઈતના હૈ તો અનંત-અનંત ગુણકા પિંડ દ્રવ્ય હૈ. આહાહા..! ઐસે દ્રવ્યકી જિસકો અંતર દૃષ્ટિ હુઈ તો કેવલજ્ઞાન હુઆ યા નહીં, ઉસકી ભી દરકાર નહીં. ક્યોંકિ વહ તો પર્યાય હૈ. આહાહા..! ઐસી બાત હૈ.

'**ઉસે-દ્રવ્યદૃષ્ટિવાન જીવકો-ખબર હૈ કિ અનંત કાલમેં અનંત જીવોંને...**' અનંત કાલમેં અનંત જીવોંને '**ઈસ પ્રકાર દ્રવ્ય પર દૃષ્ટિ જમાકર...**' અનંત (જીવ) મોક્ષ

પધારે. છઃ મહિને ઔર આઠ સમયમેં ૬૦૮ તો હમેશા મુક્તિમેં જાતે હૈં. યહાંસે અભી નહીં જાતે હૈં તો મહાવિદેહસે જાતે હૈં. અભી કેવલજ્ઞાન (પાકર) મોક્ષ જાતે હૈં. આહાહા..! કહતે હૈં કિ '**દ્રવ્યદૃષ્ટિવાન જીવકો-ખબર હૈ કિ અનંત કાલમેં અનંત જીવોંને ઈસ પ્રકાર દ્રવ્ય પર દૃષ્ટિ જમાકર અનંત વિભૂતિ પ્રગટ કી હૈ.**' આહાહા..! અપના દ્રવ્ય નામ સામાન્ય ધ્રુવ નિત્યાનંદ પ્રભુ સચ્ચિદાનંદ સત્ સત્, બસ. પૂર્ણ સત્ (હૂં), ઐસા જહાં દૃષ્ટિ હુઈ...

'**ઈસ પ્રકાર દ્રવ્ય પર દૃષ્ટિ જમાકર અનંત વિભૂતિ પ્રગટ કી હૈ.**' અનંત જીવોંને, અનંત જીવોંને અનંતી વિભૂતિ પ્રગટ કી હૈ. ઐસા નહીં હૈ કિ દુર્લભ હૈ ઈસલિયે પ્રગટ ન હો. દુર્લભ હૈ. દુર્લભ ભાવનામેં આતા હૈ. પરંતુ અસંભવ નહીં હૈ. અસંભવ નહીં હૈ. દુર્લભ અર્થાત્ મહાપુરુષાર્થ ચાહિયે. અસંભવ નહીં હૈ, નહીં હો સકે ઐસી બાત નહીં હૈ. આહાહા..! સમજમેં આયા? અનંત-અનંત પુરુષાર્થ ચાહિયે, ઐસા જાનતે હૈં. પરંતુ અસંભવ હૈ, નહીં હો સકતા ઐસા નહીં માનતે. આહાહા..! સમ્યગ્દૃષ્ટિ અનંત જીવોંને વિભૂતિ પ્રગટ કી હૈ.

'**દ્રવ્યદૃષ્ટિ હોને પર દ્રવ્યમેં જો-જો હો વહ પ્રગટ હોતા હી હૈ;...**' આહાહા..! અધિકાર તો બહુત અચ્છા (આયા હૈ). કિસીને કાગજમેં લિખા હૈ. કાગજમેં બોલ લિખે હૈં. કિસને લિખે હૈં, માલૂમ નહીં. યહાં રખા હૈ તો ઉસ હિસાબસે પઢતે હૈં. આહા..! '**દ્રવ્યદૃષ્ટિ હોને પર દ્રવ્યમેં જો-જો હો...**' દ્રવ્ય નામ પદાર્થ પ્રભુ, ઉસકી દૃષ્ટિમેં જબ દ્રવ્ય પર હો તો દ્રવ્યમેં જો-જો હૈ, દ્રવ્યમેં જો-જો હૈ, અનંત ચમત્કૃતિ ચૈતન્યકે અનંત ગુણ ચમત્કારિક ચીજ હૈ, વહ સબ પ્રગટ હોતા હૈ. અંદરમેં હૈ વહ પ્રગટ હોતા હૈ. આહાહા..! '**વહ પ્રગટ હોતા હી હૈ;...**' આહાહા..! હી હૈ. હોતા હી હૈ. અંદરમેં હૈ ઔર પ્રાપ્તકી પ્રાપ્તિ ન હો, ઐસા નહીં બનતા. ઐસી દૃષ્ટિ જમ ગઈ કિ પ્રાપ્તકી પ્રાપ્તિ, હૈ વહ મિલતા હૈ, ઉસમેં નવીન ક્યા હૈ? ક્ષાયિક સમકિત હો, મનઃપર્યયજ્ઞાન હો, તો ભી ઉસમેં ક્યા? વહ તો અનંતવેં ભાગમેં વહ ચીજ નિકલી હૈ. અંતર તો અનંત.. અનંત.. અનંત.. ચમત્કારિક ચીજ પડી હૈ. આહાહા..!

'**વહ પ્રગટ હોતા હી હૈ; તથાપિ 'મુજે સમ્યગ્દર્શન હુઆ, મુજે અનુભૂતિ હુઈ' ઈસ પ્રકાર દૃષ્ટિ પર્યાયમેં ચિપકતી નહીં હૈ.**' આહાહા..! સમ્યગ્દૃષ્ટિકી દૃષ્ટિ ધ્રુવ પર જમ ગઈ. અનુભૂતિ હુઈ વહાં ચિપકતી નહીં, વહાં નહીં ચિપકતી. આહાહા..! વહાં રુકતે નહીં. મુજે અનુભૂતિ હો ગઈ, બસ, સંતોષ હો ગયા. ઐસા હૈ નહીં. આહાહા..! '**મુજે અનુભૂતિ હુઈ ઈસ પ્રકાર દૃષ્ટિ પર્યાયમેં ચિપકતી નહીં હૈ.**' અવસ્થામેં અવસ્થાયી

ચીજકી દૃષ્ટિકે જોરમેં, અવસ્થાયી, જિસમેં અવસ્થા પ્રગટ હોતી હૈ ઐસા અવસ્થાયી દ્રવ્ય, ઐસી દૃષ્ટિ હુઈ ઉસકો અવસ્થા પરસે દૃષ્ટિ ઉઠ જાતી હૈ. આહાહા..! યહ બાત હૈ. લોગોંકો કઠિન લગે.

ભગવાનને યહી કહા હૈ. કુંદકુંદાચાર્યને તો ૧૧વીં ગાથામેં એક હી કહા, '**भूदत्थमस्सिदो खलु**'. ભૂતાર્થ ત્રિકાલ ભગવાન દ્રવ્ય, ઉસકા આશ્રય લેનેસે સમ્યગ્દર્શન હોતા હૈ. આહાહા..! ૧૧વીં ગાથામેં શુરૂ કિયા હૈ. ત્રિકાલ ભૂતાર્થ એક સમયમેં ત્રિકાલી ચીજ. આહાહા..! ઉસકે આશ્રયસે, ઉસકે અવલંબનસે, ઉસકી મહિમા જાગનેસે સમ્યગ્દર્શન હોતા હૈ. દૂસરા કોઈ ઉસકા ઉપાય નહીં. આહાહા..!

'**ઈસ પ્રકાર દૃષ્ટિ પર્યાયમેં ચિપકતી નહીં હૈ.**' આહાહા..! પર્યાય ઉત્પન્ન હોતી હૈ, લેકિન વહાં દૃષ્ટિ રહતી નહીં. દૃષ્ટિકા જોર તો દ્રવ્ય પર હૈ. આહાહા..! જહાં જિસ સ્થાનમેં જાના હો, ઉસ સ્થાનમેં લક્ષ્ય હોતા હૈ. બીચમેં મકાન, ગાંવ આદિ બહુત આતે હૈં. સબકો છોડ દેતા હૈ. કહીં અટકતા નહીં. મુજે સિદ્ધપુર જાના હૈ. સિદ્ધપુર જાનેકા રાસ્તા ક્યા? યહ પ્રશ્ન આયા હૈ શાસ્ત્રમેં. મુજે તો સિદ્ધપુર જાના હૈ. સિદ્ધપુર જાનેકા રાસ્તા ક્યા? દૂસરા કોઈ રાસ્તા પૂછતા નહીં. આહાહા..! કોઈ કહે કિ, વહ બાડ હૈ, થૂહરકી બાડ હૈ, ઉસકે બીચમેંસે ચલે જાઓ. ઐસે પ્રતિકૂલતા-થૂહરકી બાડ બીચમેં આતી હૈ, લેકિન ઉસે છોડકર અંદર ચલા જા. આહાહા..! વસ્તુ ઐસી હૈ, બાપૂ! આહાહા..! લોગોંકો એકાંત લગે. બાહ્ય આચરણકે આગે, બાહ્ય આચરણકે આગે યહ તુચ્છ લગે. બાહ્ય આચરણ હો વહ ઉસે વિશેષ લગે. યહાં કહતે હૈં કિ બાહ્ય આચરણકી તો કોઈ કિમત નહીં હૈ. પરંતુ સમ્યગ્દર્શન, અનુભૂતિ (હુઈ) ઉસ પર ભી ઉસકી દૃષ્ટિ ચિપકતી નહીં. આહાહા..! દૃષ્ટિમેં તો ભગવાન અંદર બૈઠા હૈ, સર્વજ્ઞ ભગવાનકે સ્થાનમેં-બૈઠકમેં બૈઠા હૈ. આહાહા..! ધન્ય ભાગ્ય! ઐસી બાત હૈ, પ્રભુ! યહ તો બહિન ઐસા બોલે થે, ઉસે લિખ લિયા. આહા..! અંતરકી અનુભૂતિસે યહ ભાષા આયી હૈ.

'**અનુભૂતિ હુઈ, ઈસ પ્રકાર દૃષ્ટિ પર્યાયમેં ચિપકતી નહીં હૈ. વહ પ્રારંભસે પૂર્ણતા તક,...**' પ્રારંભસે પૂર્ણતા તક, શુરૂઆતસે પૂર્ણતા તક. શુરૂઆત સમ્યગ્દર્શન, પૂર્ણ કેવલજ્ઞાન. આહાહા..! '**પ્રારંભસે પૂર્ણતા તક, સબકો નિકાલકર,...**' બીચકી દશા જો આતી હૈ, સબકો દૃષ્ટિ છોડકર. આહાહા..! દૃષ્ટિ દ્રવ્ય પર જમ ગઈ હૈ. દૃષ્ટિ પર્યાયકો સ્વીકારતી હી નહીં. આહાહા..! પર્યાય દ્રવ્યકો સ્વીકારતી હૈ. સ્વીકાર પર્યાયમેં હોતા હૈ ન. વેદન ઔર કાર્ય તો પર્યાયમેં હોતા હૈ, ધ્રુવમેં કામ હોતા નહીં. લેકિન ઉસ પર્યાયકા કાર્ય સમ્યક્ કબ કહનેમેં આયે? કિ દ્રવ્યદૃષ્ટિ આયી, લક્ષ્યમેં-દૃષ્ટિમેં (દ્રવ્ય)

આયા તબ. આહાહા..!

'**વહ પ્રારંભસે પૂર્ણતા તક, સબકો નિકાલકર, દ્રવ્ય પર હી જમી રહતી હૈ.**' આહાહા..! શુરૂઆતસે વિકલ્પ છોટા યા બડા, સબકો નિકાલકર દૃષ્ટિ પહલેસે હી અંત તક દ્રવ્ય પર હી રહતી હૈ. આહાહા..! ૨૧૬. સોલહ, સોલહ. ૨૧૬. આહાહા..! યહ તો બહિનકે અનુભવકે વચન હૈં. અંતર આનંદકે અનુભવમેંસે નિકલે હુએ વચન હૈં. કોઈ કૃત્રિમ નહીં હૈ, કિસીકા રટા હુઆ નહીં, કિસીકા પઢકર નહીં. આહાહા..! અંતરકી બાતેં હૈં, પ્રભુ! ક્યા કરેં? અંતરકી બાતેં અંતરકો જાનનેવાલે જાને. આહાહા..! બાહ્ય દિખાવવાળે અંતરકી કિમત નહીં જાનતે. આહાહા..! '**દ્રવ્ય પર હી જમી રહતી હૈ.**'

'**કિસી ભી પ્રકારકી આશા બિના...**' જહાં ભગવાન મિલ ગયે, ફિર આશા ક્યા? ભગવાન હી કેવલજ્ઞાન પ્રાપ્ત કરવાયેંગે. આહાહા..! દૂજ ઉગી હૈ તો પૂર્ણિમા હોગી હી. આહાહા..! ઐસે સમ્યગ્દર્શન-દૂજ અંદરસે ઉગી, બીજકા જ્ઞાન હૈ, પૂર્ણકા જ્ઞાન હૈ ઔર બીચમેં અવરોધ કિતના હૈ, ઉસકા ભી જ્ઞાન હૈ. આહાહા..! '**કિસી ભી પ્રકારકી આશા બિના બિલકુલ નિસ્પૃહભાસે હી દૃષ્ટિ પ્રગટ હોતી હૈ.**' આહાહા..! હૈ ન? '**કિસી ભી પ્રકારકી આશા બિના બિલકુલ નિસ્પૃહભાવસે દૃષ્ટિ પ્રગટ હોતી હૈ.**' ૨૧૬ (પૂરા હુઆ). અબ ૨૧૭ હૈ. ઈસમેં લિખા હૈ, કોઈ રખકર ગયા હૈ.

દ્રવ્યમેં ઉત્પાદ-વ્યય-ધ્રૌવ્ય સબ હોને પર ભી કહીં દ્રવ્ય ઔર પર્યાય દોનોં સમાન કોટિકે નહીં હૈ; દ્રવ્યકી કોટિ ઉચ્ચ હી હૈ, પર્યાયકી કોટિ નિમ્ન હી હૈ. દ્રવ્યદૃષ્ટિવાનકો અંતરમેં ઈતના અધિક રસકસયુક્ત તત્ત્વ દિખાયી દેતા હૈ કિ ઉસકી દૃષ્ટિ પર્યાયમેં નહીં ચિપકતી. ભલે હી અનુભતિ હો, પરંતુ દૃષ્ટિ અનુભૂતિમેં-પર્યાયમેં-ચિપક નહીં જાતી. 'અહા! ઐસા આશ્ચર્યકારી દ્રવ્યસ્વભાવ પ્રગટ હુઆ અર્થાત્ અનુભવમેં આયા!' ઐસા જ્ઞાન જાનતા હૈ, પરંતુ દૃષ્ટિ તો શાશ્વત સ્તંભ પર-દ્રવ્યસ્વભાવ પર-જમી સો જમી હી રહતી હૈ. ૨૧૭.

૨૧૭. '**દ્રવ્યમેં ઉત્પાદ-વ્યય-ધ્રૌવ્ય સબ હોને પર ભી...**' ૨૧૭. દ્રવ્ય અર્થાત્ પદાર્થ. બહુત લોગ (આયે હૈં). શાંતિ રખતે હૈં. બહુત લોગ હૈ. કિતને તો ઊપર બૈઠે હૈં. અભી ઔર આયેંગે. દૂજ પર, બહિનકી દૂજ પર નૌ લોગ તો હિરાસે વધાયેંગે. ઉનકા પૂરા ઘર આયેગા. દૂસરે ભી આયેંગે. લોગ તો આયેંગે. આહાહા..! '**દ્રવ્યમેં ઉત્પાદ-વ્યય-ધ્રૌવ્ય સબ હોને પર ભી...**' ક્યા કહા? યે જો દ્રવ્ય હૈ ન?

ઉસમેં તીનોં હૈં. અપના દ્રવ્ય ત્રિકાલી, ઉસમેં અનંત ગુણ ઔર અનંતી પર્યાય. એક સમયમેં એક પર્યાય નહીં હૈ, અનંતી પર્યાય (હૈ). આહાહા..! ક્યોંકિ કાર્ય તો પર્યાયમેં હોતા હૈ ન. ગુણ ઔર દ્રવ્યમેં કાર્ય નહીં હોતા. ગુણ ઔર દ્રવ્ય તો ધ્રુવ હૈ. આહાહા..! અનંતી પર્યાય બાહ્ય પ્રગટ હૈ, વહ કાર્ય હૈ. ઉસ કાર્યકા કારણ ત્રિકાલી દ્રવ્ય-ગુણ હૈ.

'**દ્રવ્યમેં ઉત્પાદ-વ્યય-ધ્રૌવ્ય સબ હોને પર ભી...**' ક્યા કહતે હૈં? જહાં દ્રવ્ય પર દૃષ્ટિ દી હૈ, ઉસ દ્રવ્યમેં તીનોં હૈં. ગુણ ઔર પર્યાય ભલે હો. '**કહીં દ્રવ્ય ઔર પર્યાય સમાન કોટિકે નહીં હૈં;...**' આહાહા..! દ્રવ્ય ઔર પર્યાય દોનોં સમાન કોટિકે નહીં હૈ. ભલે દ્રવ્યમેં ઉત્પાદ-વ્યય-ધ્રૌવ્ય સબ હો. આહાહા..! પરંતુ દ્રવ્ય ઔર પર્યાય દોનોં સમાન કોટિકે નહીં હૈં. ઐસી અનંતી.. અનંતી.. અનંતી.. અનંતી.. અનંતી.. પર્યાયકા તો એક ગુણ, ઐસે અનંતા.. અનંતા.. અનંતા.. અનંતા.. ગુણકા એક દ્રવ્ય. આહાહા..! કેવલજ્ઞાન ઉત્પન્ન હુઆ સાદિઅનંત તો કિતની પર્યાય હુઈ? સાદિઅનંત. એક સમય હી એક પર્યાય રહતી હૈ. સાદિઅનંત. સાદિઅનંત પર્યાય ઔર ભૂતકાલકી પર્યાય ભલે અજ્ઞાન હો, સબ મિલકર એક જ્ઞાનગુણ હૈ. આહાહા..!

ઐસે ક્ષાયિક સમકિત પ્રગટ હુઆ. સિદ્ધમેં ભી ક્ષાયિક રહતા હૈ. શ્રેણિક રાજાકો ક્ષાયિક સમકિત ઉત્પન્ન હુઆ. નર્કમેં હૈં. વહી ક્ષાયિક લેકર સિદ્ધમેં જાયેંગે. વહાંસે નિકલકર તીર્થંકર હોંગે. આહાહા..! ભલે નર્કમેં હૈં, લેકિન ક્ષાયિક સમકિતી હૈ. વહાંસે (નિકલકર) પ્રથમ તીર્થંકર હોંગે, મોક્ષમેં જાયેંગે. સિદ્ધ હોંગે. ક્ષાયિક સમકિત ઉત્પન્ન હુઆ વહી સમકિત સિદ્ધમેં લેકર ચલે જાયેંગે. આહાહા..!

'**દ્રવ્યમેં ઉત્પાદ-વ્યય-ધ્રૌવ્ય સબ હોને પર ભી કહીં દ્રવ્ય ઔર પર્યાય દોનોં સમાન કોટિકે નહીં હૈં; દ્રવ્યકી કોટિ ઉચ્ચ હી હૈ,...**' દ્રવ્ય નામ વસ્તુકી કોટિ-પ્રકાર તો મહા ઉચ્ચ હૈ! ઓહો..! પર્યાય તો એક સમયમેં અનંત ગુણકી અનંત પર્યાય હૈં. એક હી પર્યાય નહીં હૈ. પ્રત્યેક દ્રવ્ય-એક પરમાણુમેં, એક પરમાણુમેં ભી અનંતી પર્યાય પ્રગટ હૈ. અનંતી! ક્યોંકિ પરમાણુમેં અનંત ગુણ હૈં. જિતની સંખ્યા આત્મામેં ગુણકી હૈ, ઉતની સંખ્યા એક પરમાણુમેં જડ ગુણકી હૈ. આહાહા..! ઔર ઉતની હી અનંતી પર્યાય પ્રગટ હૈ. જિતને ગુણ હૈં, ઉસકી અનંતી પર્યાયએક સમયમેં (પ્રગટ હૈ). પર્યાય બિનાકા કભી દ્રવ્ય નહીં રહતા. વિશેષ બિના સામાન્ય તો ગધેકે સિંગકે બરાબર હૈ. સમજમેં આયા? વિશેષ બિના અકેલા સામાન્ય કભી રહતા નહીં. આહાહા..! ઔર સામાન્ય ભી કભી વિશેષ બિના રહતા નહીં. સામાન્યકો તો પ્રતિ સમય પર્યાય હોતી હૈ. આહાહા..! ઐસી ચીજ હૈ અંતરમેં.

'**દ્રવ્યકી કોટિ ઉચ્ચ હી હૈ, પર્યાયકી કોટિ નિમ્ન હી હૈ.**' એક સમયકી પર્યાય,

ઐસી અનંતી-અનંતી પર્યાય એક ગુણકી, ઐસી અનંતી-અનંતી પર્યાયકા એક ગુણ, ઐસે અનંત ગુણકા એક દ્રવ્ય. તો પર્યાયકી કોટિસે દ્રવ્યકી કોટિ ઉચ્ચ હો ગયી. આહાહા..! એક સમકિત, ચારિત્ર, જ્ઞાન, દર્શન, કર્તા, કર્મ, કરણ, સંપ્રદાન આદિ સબ ગુણકી અનંતી પર્યાય પ્રગટ હૈ. પ્રત્યેક દ્રવ્યમેં અનંત પર્યાય પ્રગટ હૈં. પરમાણુમેં ભી વર્ણ, ગંધ, રસ, સ્પર્શ આદિ અનંત ગુણકી અનંત પર્યાય પ્રગટ હૈ. આહાહા..! લેકિન પર્યાયકી કોટિ દ્રવ્યમેં નહીં આ સકતી. દ્રવ્યકી કોટિ બલવાન હૈ. ઐસી અનંતી પર્યાય નિકલે તો દ્રવ્ય કભી ખત્મ નહીં હો જાતા. આહાહા..!

અક્ષરકે અનંતવે ભાગમેં નિગોદમેં રહા. પર્યાયમેં. તો ભી દ્રવ્ય પરિપૂર્ણ હૈ. ઔર સિદ્ધમેં કેવલજ્ઞાન હુઆ તો દ્રવ્ય પરિપૂર્ણ હૈ. કેવલજ્ઞાન હુઆ તો દ્રવ્યમેં કમી હઈ, ક્યોંકિ બડા જ્ઞાન બાહર આયા, તો દ્રવ્યમેં કુછ કમી હુઈ ઐસા હૈ નહીં. આહાહા..! વીતરાગકા માર્ગ અલૌકિક હૈ, ભાઈ! આહાહા..! અક્ષરકે અનંતવે ભાગમેં નિગોદમેં પર્યાય હોતી હૈ, તો ભી દ્રવ્ય ઉતનાકા ઉતના હી હૈ. બાહ્યમેં બહુત નહીં હૈ ઈસલિયે અંદર અધિક પુષ્ટ હૈ, (ઐસા નહીં હૈ). અક્ષરકે અનંતવે ભાગમેં અનંત ગુણ બાહ્યમેં પ્રગટ હૈ, તો અંદર ગુણમેં વિશેષ પુષ્ટિ હૈ, ઐસા નહીં હૈ. ઔર કેવલજ્ઞાનમેં કેવલજ્ઞાનકી પર્યાય, અનંત ગુણકી અનંતી પૂરી પર્યાય પ્રગટ હઈ તો દ્રવ્યમેં કુછ કમ હો ગયા, ઐસા હૈ નહીં. આહાહા..! ગજબ બાત હૈ! વીતરાગકા માર્ગ...

કેવલજ્ઞાનકી યહ સબ પર્યાય આયી, અંદરસે આયી તો કુછ કમ હુઆ કિ નહીં? ઘટાડો ક્યા કહતે હૈં? કમી. કમી હોતી કિ નહીં? ઔર અનંતવેં ભાગમેં, અક્ષરકે અનંતવેં ભાગમેં ઉઘાડ રહા નિગોદમેં તો અંતરમેં પુષ્ટિ હોગી કિ નહીં? બાહરમેં અલ્પ હૈ તો અંદર દ્રવ્યમેં પુષ્ટિ હોગી કિ નહીં? ના, પ્રભુ! ના. દ્રવ્ય ઉસ સમય ભી પૂર્ણ હૈ ઔર કેવલજ્ઞાન હુઆ ઉસ સમય ભી દ્રવ્ય તો પરિપૂર્ણ હી હૈ. આહાહા..! અરે..! દ્રવ્યકી મહિમા, દ્રવ્યકી અચિંત્યતા, ચમત્કારિક દ્રવ્ય ક્યા હૈ, ઉસે સુના નહીં. આહાહા..! અંતરમેં દ્રવ્યકી ચમક ક્યા હૈ! ઓહોહો..! જિસકી ચમકકા પાર નહીં. ચાહે જિતની ચમકપર્યાય પ્રગટ હો, ફિર ભી દ્રવ્યમેં કમી હોતી નહીં. દ્રવ્યમેં અલ્પતા હોતી નહીં. સમજમેં આતા હૈ? ભાષા તો (સાદી હૈ). આહાહા..!

યહ દ્રવ્ય. ઉસ દ્રવ્ય પર દૃષ્ટિ હુઈ, ખલાસ હો ગયા. જન્મ-મરણકા અંત આકર, કેવલજ્ઞાન પાકર મુક્તિ હોગી. આહાહા..! ઉસકી કિમત નહીં ઔર બાહ્ય ત્યાગકી ઔર ઈસકી, ઉસકી મહિમા. આહાહા..! ક્યા હો?

મુમુક્ષુ :- બાહર જ્યાદા દિખાઈ દેતા હૈ.

ઉત્તર :- બાહર જ્યાદા દિખાઈ દેતા. બાહરમેં દિખાવ જ્યાદા લગે. ઉસને ત્યાગ

કિયા હો, અકેલી લંગોટી પહની હૈ, કોઈ કપડા નહીં હૈ. ભગવાન! કોઈ વ્યક્તિકા કામ નહીં હૈ, પ્રભુ! યહાં તો દ્રવ્ય ઔર પર્યાયકી બાત અભી ચલતી હૈ. આહાહા..! પર્યાય અનંતવે ભાગમેં હો, પ્રત્યેક ગુણકી, તો ભી ગુણમેં કોઈ પુષ્ટિ ઔર વિશેષ હૈ, ઐસા નહીં હૈ. ઔર ગુણમેંસે કેવલજ્ઞાન, કેવલદર્શન, ક્ષાયિક સમકિત સાદિઅનંત.. ઓહો..! અનંત.. અનંત.. અનંત વીર્ય, અનંત વીર્ય પ્રગટ હુઆ તો સાદિઅનંત વીર્ય (રહેગા), તો ભી દ્રવ્યમેં કોઈ કમી હુઈ હૈ, બાહરમેં ઐસા અનંત વીર્ય પ્રગટ હુઆ તો અનંત કાલ રહેગા, ઈસલિયે દ્રવ્યમેં કુછ કમી હૈ, ઐસા નહીં હૈ. આહાહા..!

મુમુક્ષુ :- ..

ઉત્તર :- યહ એક ચીજ ઐસી હૈ. આહા..! કેવલજ્ઞાન આદિ અનંત-અનંત ગુણ પૂર્ણ પ્રગટ હો, પૂર્ણ. તો ભી દ્રવ્ય તો પૂર્ણ હી હૈ. દ્રવ્યમેં એક અંશ ભી કમી હુઈ હૈ, ઐસા નહીં હૈ. આહાહા..! ઐસે દ્રવ્યકી ખબર નહીં, પ્રભુ! આહાહા..! ઔર ઉસ દ્રવ્યકી દૃષ્ટિ હુએ બિના ધર્મકા પ્રારંભ-શુરૂઆત હોતી નહીં. આહાહા..! ઐસા હી દ્રવ્ય ચૈતન્ય ભગવાન વિરાજતા હૈ. અરે..! વહ ક્યા, પરમાણુ ભી ઐસા હૈ. પરમાણુમેં વર્ણ, ગંધ, રસ, સ્પર્શ અનંત ભરે હૈં. પર્યાયમેં અનંત ગુણ પર્યાય આ જાય, અનંત ગુણ કાલી પર્યાય આ જાય, તો અંદર વર્ણગુણમેં કુછ કમી હુઈ હૈ, અલ્પતા હુઈ હૈ, ઐસા નહીં હૈ. ઔર એક ગુણ વર્ણ બાહર રહે તો વહાં વર્ણમેં પુષ્ટિ હુઈ હૈ, ઐસા નહીં હૈ. આહાહા..! પર્યાયકી કમી-બેસી કુછ ભી હો, ભગવાન દ્રવ્ય તો જૈસા હૈ વૈસા ત્રિકાલ એકરૂપ રહતા હૈ. આહાહા..! ઉસમેં કમી-બેસી કભી હોતી નહીં. ઐસા યહાં કહતે હૈં. બહિન ઐસા કહના ચાહતી હૈ. દેખો!

'**દ્રવ્યદૃષ્ટિવાનકો અંતરમેં ઈતના અધિક રસકસયુક્ત તત્ત્વ દિખાયી દેતા હૈ...**' રસકસ, દેખો! '**દ્રવ્યદૃષ્ટિવાનકો અંતરમેં ઈતના અધિક રસકસ...**' રસ ઔર કસ-માલ. ઐસા '**રસકસયુક્ત તત્ત્વ દિખાયી દેતા હૈ...**' આહાહા..! '**કિ ઉસકી દૃષ્ટિ પર્યાયમેં નહીં ચિપકતી.**' પર્યાયમેં સંતુષ્ટ નહીં હોતી. આહાહા..! દૃષ્ટિ જહાં અંદર દ્રવ્ય પર જમ ગઈ હૈ, વહ પર્યાય પર કહીં ચિપકતી નહીં, કહીં ભી અટકતી નહીં. ઠીક હુઆ, ઈતના હુઆ ઠીક હુઆ ઐસે નહીં. આહા..! પૂર્ણ પ્રગટ હો તો ભી ઈતના ઠીક હુઆ ઐસા નહીં હૈ. પૂર્ણકા નાથ તો પરમાત્મા સ્વયં ભગવાન પૂર્ણાનંદકા નાથ અનાદિઅનંત એકરૂપ વિરાજમાન હૈ. આહાહા..! (ઐસા) '**તત્ત્વ દિખાયી દેતા હૈ કિ ઉસકી દૃષ્ટિ પર્યાયમેં નહીં ચિપકતી. ભલે હી અનુભૂતિ હો...**' સમ્યગ્દર્શન ઔર અનુભૂતિ હો, '**પરંતુ દૃષ્ટિ અનુભૂતિમેં-પર્યાયમેં-ચિપક નહીં જાતી.**' અનુભૂતિ પર પર્યાય ચિપકતી નહીં. આહાહા..! વહાં દૃષ્ટિ ચિપકતી નહીં. આહાહા..! આજ

સૂક્ષ્મ બાત આયી હૈ, પ્રભુ! માલકા માલ હૈ. ઉસકા માલ હૈ, વહ માલ હૈ. '**દૃષ્ટિ અનુભૂતિમેં-પર્યાયમેં-ચિપક નહીં જાતી.**'

'**ઐસા આશ્ચર્યકારી દ્રવ્ય સ્વભાવ પ્રગટ હુઆ અર્થાત્ અનુભવમેં આયા' ઐસા જ્ઞાન જાનતા હૈ,...**' જ્ઞાન સબ જાનતા હૈ. '**પરંતુ દૃષ્ટિ તો શાશ્વત સ્તંભ પર...**' શાશ્વત સ્તંભ, વજ્રકા સ્તંભ દ્રવ્ય. આહાહા..! એકરૂપ ત્રિકાલી અનંત ગુણકી સત્તાકા એકરૂપ. પર્યાયમેં કમ-અધિક પર્યાય કુછ ભી હો, દ્રવ્યમેં કમી-બેસી કભી હોતી નહીં. આહાહા..! '**ઐસા જ્ઞાન જાનતા હૈ, પરંતુ દૃષ્ટિ તો શાશ્વત સ્તંભ પર-દ્રવ્યસ્વભાવ પર-જમી સો જમી હી રહતી હૈ.**' આહા..! દ્રવ્ય પર દૃષ્ટિ તો જમી સો જમી હી રહતી હૈ. (શ્રોતા :- પ્રમાણ વચન ગુરુદેવ!)